

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne pet- vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Iz Ptujja 27. oktobra. Pri denašnji volitvi v okrajni šolski svet prodrli so prvokrat samo narodni kandidatje, zbog tega mnogo nemškega krika.

Odprta prošnja do naših prečastitih državnih poslancev!

V dveh člankih se je v „Slov. Narodu“ uže poudarjala velika važnost visokega pravoministerskega ukaza, kateri je rehabilitoval naš jezik pri sodnijah. Ta ukaz ne sme ostati samo na papirji! Tedaj dovolite, da jeden v imenu vseh še nekaj dostavlja prejšnjima dvema člankoma!

Znano je, da se največ sodnijskih odlokov izdaje v takozvanih tekočih ali „kurentnih“ zadevah. Tu sem spadajo osobito odloki o eksekuciji, o obrokah itd.

K tem odlokom so tiskani načrti ali blanketi neobhodno potrebni; ker če bi moral sodnik vsakega teh jednoličnih, ali dostikrat obširnih odlokov pisati sam, po nepotrebnem bi zapravljaj svoj dragi čas. Zategadelj nahajajo se pri vseh sodnijah take tiskovine za različne odloke in tudi za navadne zapisnike; — vendar pa samo v nemškem jeziku. Govori se sicer, da je mnogo taci slovenskih tiskovin nekje prav dobro shranjenih, da pa jih strogi čuvaji mej svet ne puste! Mi sicer ne vemo kje, gospoda ekscelenco Waserja se pa tudi ne upamo vprašati po njih, ker tako vemo, da visoki ta gospod ne govori rad o slovenskih rečeh!

Slovenski ti blanketi pa so potem takem se ve da neobhodno potrebni, če le količkaj

hočemo dejansko uvesti slovenski jezik v sodnije. Zatorej prosimo Vas vrle naše poslance, govorite krepko besedo o tej stvari, saj smo zdaj prepričani, da se pri pravnem ministerstvu ne dela več politika, nego da vlada tam pravicoljubje do vseh avstrijskih narodov prav v smislu visokih načel našega presvitlega cesarja! Prinesite nam, prečastiti poslanci, prosimo Vas, prav hitro skromni dar. — ki ga bode narod sprejel z najgorkejšo hvaležnostjo!

Ali vlada še druga potreba.

Ako hočemo, da se bode slovenski uradovalo, moramo vse sodnike, ki so slovenskega jezika zmožni v govoru in v pisavi, zopet dobiti v domovino.

Dozdaj se v tem oziru še ničesar storilo nij. Tako na primer je okrajni sodnik v čisto nemškem Špitalu tako vrl Slovenec, da bi po naravi čisto lahko menjal svoje mesto s kakim trdim Nemcem, ki na Slovenskem usmiljenja vredno uraduje, ter lomi slovenščino, da je strah in groza!

Mi kar naravnost pozivljamo vse slovenskega jezika dobro učene, v tujini bivajoče sodnike, da naj kakemu naših vsega zaupanja vrednih poslancev svojo addresso in svoje date določijo. Dotični poslanec bode uže vedel izročiti ta materijal na primernem mestu, in pravosodje bode postalo na Slovenskem hipoma prav zanesljivo!

Vi gospodje starejši sodniki, ki si vseh teh modernih in novih šeg v glavo utepsti ne daste, pa nikari misliti, da mi vse te svoje želje iz političnih ozirih izvesti hočemo. Kratko nikar ne! Reč je sama ob sebi silno resnobna! — Evo izgled!

Mi vam pokažemo sodnijske akte, v kate-

rih je Slovenec, ki ne zna niti besedice nemški, bil tožen na podlagi od njega podkrižanega nemškega pisma. Slovenec je ugovarjal, da se mu nij slovenski povedalo, kar se je v pismu nemško zapisalo, ter je hotel s pričami dokazati, da se mu pismo nij napravilo izrečno po njegovej volji. Ali ta dokaz se mu nij privolil, ker se z zakonom ne strinja!

Kolikokrat propade Slovenec, ker mu je Bog ve kak pisar po svojej buči postavil izraze v nemškem jeziku v važna pisma. Slovenska stranka pa nij mogla presoditi nemške pisarije, ter je podpisala kaj čisto družega, kakor jej je bila volja!

Stari gospodje sodniki, podajte se torej in ne kljubujte nam, posebno vi ne, ki ste na najvišjih sodnijskih mestih na Slovenskem. — Čas hiti, če modernih, zares svobodnih idej ne morete več prebaviti za stran birokratičnih kapric — pa mislite, da niste več za zdanji čas, pa pojdite v pokoj! — verjemite nam, da bode to koristno za javni blagor!

Dr. —

Iz kranjskega deželnega zbora.

XII. seja 20. oktobra 1881.

(Dalje.)

Dr. Zarnik: Jaz ne bodem na podrobno odgovarjal na napade od nasprotne strani, kateri veljajo izjavi manjine odbora za pretres vladne predloge, kajti prepuščam odgovor poročevalcu manjine, g. Svetcu. G. dr. Schaffer je trdil, da ravnopravnost nij nikjer tako izpeljana, kakor jo zahtevamo mi, narodni poslanci, reči mu moram, da bi mi bili jako zadovoljni, ako bi imeli tako ravnopravnost,

Listek.

Gospoda Dežmana slovenščina leta 1863.

Leta 1863., na dan svetega Ahacija prikazala se je v slovenskej Idriji tropa nemških pevcev. Z njimi prifrčal je tudi gospod Dragotin Dežman, ter zapel naslednje

Pozdravljenje

Ljubljanskih pevcev
Idričanam

o veselici pevski

na svetiga Ahca dan 1863.

Na Ahca dan je živ'ga srebra ruda
Bogastvo razodéla téh okraj'n
Plačilo dolz'ga upanja in truda
Je bla v resnici — ne zmišlja sanj.
Od takrat se po celim svét' razlegla
Je slava srebrotočnih teh gorâ,
S potoki drage blišečine vstregla
Še clo Ameriki je Idrija.

Kjer nekda jelen je le urnih skokov
Zapreke gojzdov in gošav predérl,
Je rudnik kmal' umetnosti pritokov,
Je blagostanja nov studenc odpérl.
In kakor gnezdo prva skerb je tiča,
Si knap je zidal o stermini stan,
In tesni kraj globokiga kotliča
Prijazno gorsko mesto v sebi hran'.

To slišal' smo od Vašiga zavetja,
Kjer bistré vóde šum, rudarstva glas
Ropotni ne moti rudokopov petja,
Kjer v družbi se veseli krati čas.
Oglédat kraj, ki toljk mikavnost hrani,
Smo zapustil' domač' Ljubljance brod,
Smo prišli pod banderam svojem zbrani
Veselja pevskiga uživat tod.

Prav serčno Vas pozdrav'mo: Dobra sreča!
Bog živi trudapolni knapovsk' stan!
Pozdravljena bod' Idrija sloveča!
Ki 'zpravljáš 'z jam zaklade noč in dan.
Zdaj pa, kakor veva pevška šega,
Naj se med nam' véz bratovska vterdí,
Naj pesem se stoglasna krog razlega,
Naj do Golakov njeni jék doni.

K. Dežman.

Ker bode marsikoga zanimalo, káko slovensčino da je sedanji gospod Deschmann pisal in pel leta 1863, priobčili smo predstojéči poem. —

Izza peči.

Gospod urednik! Naj le drugi pišejo liste iz tujine, pisma s pota in izpod kostanja, jaz se ne bodem utikal v tak posel, ampak držal se bodem peči, te moje najljubše prijateljice v neprijetnih, grdih zimskih večerih, in dopisaval Vam bodem, ako dovolite, izza tople peči. Sloveti ali sedeti zadovoljno v kotu pri ljubej toplej peči in poetično prožati prozajične „pedaluše“ mi je milije, nego bi mi moglo biti potovanje do severnega pola.

Če me peč preveč segreje na jednej strani, se obrnem, ali se tudi spravim kot Ahasverus Nr. 3 na potovanje po sobi okolo, ter potujem in ahasverim v $\frac{3}{4}$ taktu navadno „andante“, časih tudi „allegro“, da ne rečem „stac-

kakor Švicarji ali vsaj tako, kakor jo imajo Flamanci v Belgiji, s katero bi mi Slovenci bili jako zadovoljni. V Belgiji je uže nad 400 let državni jezik francoski, vendar je v vse šole Flamancev uveden njih narodni jezik in na univerzah v Gentu in Brüsselu se predava isto tako v flamanskem, kakor v francoskem jeziku, in vsakemu Flamancu je na voljo dano, da se nauči in da dela izpite na univerzi, kakor mu drago, ali v francoskem ali v flamanskem jeziku. Isto tako je v administraciji in pri sodiščih; obravnava se ima izvršiti v istem jeziku ali francoskem ali flamanskem, v katerem se je tožba vložila in sicer pod ničevostjo, ako bi protivnik odgovarjal na flamansko tožbo francoski. S tako ravnopravnostjo bi bili mi Slovenci tedaj jako zadovoljni in od naše strani ne bi bilo slišati nikdar ni najmanjših pritožb. Tedaj je bila trditev g. dr. Schafferja jako naivna in kaže, da je ta gospod malo poučen v narodnem pravu v Evropi, kajti vedeti bi moral, da ista ravnopravnost velja uže dolgo časa v ruskeji Litaviji, da ne velja na Poljskem, krivo je samo to, da se je poljski narod vzdignil proti ruskeji državi in da se takim narodom nasproti ne ravna ravno dvorljivo. —

Tudi Ogrska je nasproti Hrvatskeji ravnopravna, kajti v Hrvatskeji je narodni jezik upeljan v vseh šolah in uradih, tudi kar se notranjega občenja mej hrvatskimi oblastnijami tiče, tedaj to, kar mi Slovenci zahtevamo, nij nič tako nezasišanega, tako neznanega po celem svetu, kakor je to naglaševal dr. Schaffer. Kar je deklamiral g. dr. Schaffer o tako zvanem „tauschhandeln“ o „frivolnosti“ Taaffejeve vlade itd., to so fraze, katere ne trebamo slišati od dr. Schafferja, kajti beremo jih vsak dan za zajutrek in večerjo v „Neue Freie Presse“ in družih jednacih dunajskih židovskih listih, bilo je tedaj popolnem odveč, da jih je imenovani govornik zopet v tej zbornici premljeval. Kar se tiče konfiskacij, jaz istih kot svobodomiselnji človek nikakor ne želim, da bi se vršile, kakor pri nas 6 let, a čuditi se moram, da, ko je dr. Forreger, pristaš Dežmana, dr. Schafferja in družih bivših poslancev nemško-kranjskih, v državnem zboru stavil predlog, naj bi se objektivno postopanje proti časnikom omejilo, nij bilo podpisanega na istem predlogu nobenega naše liberalne gospode, kateri so v istem času zastopali slovensko kranjsko deželo v državnem zboru.

Gospoda one strani se tudi pritožujejo, da je njih stranko vladni list imenoval „kup-

ček“ ali „häuflein“ v našeji deželi. Nu, jaz mislim, da je to gola istina, kajti 5% prebivalstva proti 95%, to je, bilo in bo ostalo le kupček.

Tožili ste tudi, da je zdanja vlada vas, gospôda, namreč vašo stranko, terorizirala pri volitvah za mestni zbor. To nij istina! Ako bi bila zdanja vlada terorizirala, kakor ste delali to vi, ne bi bile volitve v mestni zastop izpale tako, kakor so. Namreč še vašeji stranki na korist. Spominajte se le, kako je bivši načelnik finančnih uradov na Kranjskem, zdaj sekcijški šef v finančnem ministerstvu (Possanner) pri zadnjih volitvah v deželni zbor prišel k prodajalcu tobaka v Postojni in mu kazal cesarskega orla nad njegovo prodajalnico in mu zagrozil, da, ako ne bode volil od nemške stranke priporočenega kandidata (dr. Deua), bode ta orel izginil. In tako bi lahko pripovedoval gola fakta in infinitum. In še dandenes se terorizirajo c. kr. uradniki od svojih šefov, kar je nam dobro znano od zadnjih volitev v mestni zastop ljubljanski. Pregovor sicer pravi: „Exempla sunt odiosa“, ali vendar hočem jednega navesti. Dr. Bleiweis je, kakor znano, načelnik ljubljanske čitalnice. Ko bi bil on, kakor je to storil načelnik konstitucionalnega društva, dr. pl. Schrey, ob času mestnih volitev, tako pismo pisal „an die beamtenwähler“ kakor imenovani gospod, da morajo c. kr. uradniki voliti nemške kandidate v mestni zbor, da to uže v zistemu leži, vsi ljudje vaše stranke bi bili izjavili, da je dr. Bleiweis znorel. Vi pa se vendar upate tako delati proti ministerstvu, kateremu je načelnik konstitucionalnega društva g. dr. pl. Schrey, zagrozil boj do noža. In ko bi bil pod prejšnjo vlado kdo prevzel kandidaturo proti vladi, precej bi ga bili poslali v Sučavo ali kam v zadnji kot Avstrije. Denes pa kandidirajo pod vlado Taaffejevo brez skrbi, da bi se jim kaj neprijetnega dogodilo in to najvišji uradniki. Jaz nečem s tem denuncirati, kakor se nam rado očita, a povedal sem, kar je resnica, da se vidi, da vse, kar govorite vi o pritisku na c. kr. uradnike pod Taaffejevo vlado, nij ničesa družega, ko prazne marnje, katere hočete slikati na steno le vi, katerim pa ne verjame nobeden pameten človek, kateri ima oči, da vidi! (Burno odobravanje od narodnih poslancev in občinstva.)

Vitez Kaltenegger se v pol ure dolgem govoru zvija in zvija, da bi nekaj povedal za poročilo večine, a nij po vedal tako rekoč nič. (Dalje prih.)

cato“, od jednega kota do družega in nazaj, ali pa v kolobaru okrog, kakor se mi zdi prikladneje. Pri takem potovanji dirigiram sam svoje kljusaste noge, po lastnej volji, nij mi treba parobroda niti vagona, še konjev nij mi treba in kočije, ampak sam si zadestujem in zadovoljen sem sam s seboj, pa ko bi le tudi drugi bili tako zadovoljni z menoj, kakor sem jaz, potem bi bilo uže dobro, in še bolje, kakor je.

Denes sem take volje, da sem započel zlagati „odo“, ne gospej ali gospodični, ne bojte se take subjektivne nesreče, ampak toplej peči sem nakanil narediti odo, lepo, to se razumeva, táko, pred katero bi se celo „proklete grablje“ skriti morale.

Če človek natanko premisli situvacijo, nij niti preneumna moja ideja; kdo ve, nij li še denes žal g. Dragotinu Dežmanu, da nij zložil namestu tistih „prokletih grabelj“ odo blaženeji toplej peči, s katero ga ne bi mogli Slovenci tleči po žnabljih, kakor ga bijejo in tolčejo v

jednomer in brez nehanja celo v deželnem zboru s tistimi potrtimi starimi „prokletimi grabljami“, ki so bile prišle na svet v pokojnem dr. Bleiweisovem koledarčku leta 1855.

Začetek moje ode toplej peči je sicer lep, kakor sem uže rekel, nego dovršena oda bo težko zagledala kedaj beli dan, ker se preveč bojim, da mi je ne bi ocenil o zgodnjem času in obsodil po zaslugi g. Levstik ali g. Stritar, nego moral sem se pohvaliti in Vam izdati tajno, da boste znali, kam človek zabrede, ako se mu predobro godi po zimi pri toplej peči. Ko bi vedel, da kranjska dva najodličnejša, hočem reči najglasovitejša nemškutarja gg. Dežman in vitez Vesteneck v tem momentu ravno tako zadovoljno sedita vsak pri svojeji toplej peči kakor jaz, bogme, bi jima zavidal tako srečo, akopram je greh nevošljivost, še naglavni greh je, če se ne motim, četrti, v nebo vpijoči pa nij, kolikor se še spominam.

Vidite, da tudi grehov poznam nekoliko

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. oktobra.

Ko se je v 24. dan t. m. zaključilo zasedanje češkega deželnega zbora prešinil je dva aristokrata, kneza Schönburga in kneza Karlosa Auersperga, Herbstov in Plennerjev duh in zaječala sta v tonu nemško-nacionalnem, ošabno kakor je Nemcem povsod navada Slovanu nasproti in malo da nijsta javno žalila Čehov; proti vladi Taaffejeveji pa sta odločno potegnili meč in mu napovedala boj. „Pokrok“ temu dogodjaju pripisuje veliko važnost, on se namreč nadeje, da bode Taaffe vendar uvidel, da s stranko Auerspergovo v Češkeji sprava nij možna, varoval naj se bi popustljivosti in na imenitna in vplivna mesta naj bi ne nastavljal mož te barve. Le odločnost in energija pomagata denes! „Pokrok“ se nadeje, da bode ta dogodjaj dal vladi povod, da razpusti deželni zbor. „Pokrok“ piše: „Votum nedůvěry, které Auersperg s úřadního místa projevil vládě, mělo by sloužiti ministerstvu Taaffeovu za poučení, že se stranou, ku kteréž počítá se Karel Auersperg, není po dobrém smířeni možné, ba ani mírné vyjednávání. Preto necht vystřihá se kabinet nynejší další nemístné povolnosti a nestaví si na důležitá místa muže strany té, doufáje snad, že je přátelsky získá. Jen rozhodnost a ráznost pomohou.“

Vnanje države.

Italija se pokori! Ko se je raznesel po Italiji glas, da bode šel kralj obiskat avstrijskega cesarja, zdelo se je gospodom Italijanom primerno, da si svoje orožje, ki ga nosijo za pasom in svojo puško na rami, s čemer hote pridobiti, odtrgati Avstriji Trst in Trient, da si orožje zakrijejo s črno, spokorno obleko. Vsi iredentovski klubi so se razpustili, češ, pokažimo Avstriji, da imamo dobro voljo z njo v prijateljstvu živeti, če tudi na videz. Kako dolgo bode to spokorjenje Itale trajalo, se pač težko določi, kajti vsak dela, kar mu drago in iredentovci se tudi ne daddo tako naglo preplašiti. Bajamonti, Bajamonti!

Albanija je umirjena, tako se kratko poroča iz Carigrada. Sultan misli Derviš-pašo poklicati od todi, ker je njegovo vladanje prestrogo in bi bilo radi tega v stanu ljudstvo sultanu odtujiti. Baje, da se pošlje iz Carigrada guverner v Albanijo, ki naj bi dobrohotno skušal ljudstvo sprizniti s Turčijo.

Denes pričele so se v **Nemčiji** volitve v državni zbor. Nij bilo še volitev, odkar obstoji nemško cesarstvo, da bi se bilo tako agitiralo in da bi se tako malo vedelo o izidu volitev. Nekateri sklepajo, da konservativci nedvomno dobijo štirideset sedežev, sto in sedem pa centrum. Bomo videli.

Dopisi.

Iz Črnomlja 14. oktobra. [Izv. dop.] Naš poslanec gospod Navratil izročil je v

vem, kako se ima kvalificirati ta ali oni in pod katero poglavje se ima subsumirati jeden ali drugi; itak je dobro, če se človek nauči kaj v mladosti, vse mu še prav pride jedenkrat in tako je tudi meni povoljno, da znam, kaj in koliko grešim, če ne privoščim g. Dežmanu in vitezu Vestenecku tople peči po zimi, zato pa in da ne bode greh moj pretežek, privoščim iz celega srca obema, Dežmanu in vitezu Vestenecku, vročino po leti, kakor smo jo imeli v juliji meseci letos, in še vesel sem, da barem solnce ne dela razlike mej Slovenci in nemškutarji, ampak da nas ravnopravno greje in peče.

Čudno se bo zdelo nekaterim, ki me poznajo, da pišem g. uredniku to pismo, a ne svojeji gospodični „in specialibus“. Hotel sem postaviti staro adresu na čelo svojega pisma, ali me je vendar groza spreletela in začelo se mi je dozdevati še o pravem času, da bi bilo preveč „predržno“ početje, ko bi se podstopil

13. seji deželnega zbora, dne 13. julija 1880 prošnja mesta Črnomelj za podporo pri napravi zelo potrebnega vodnjaka. V 14. seji bila je prošnja rešena, in na predlog poročevalca pl. Gariboldija izročila se je deželnemu odboru v rešitev — pripoznavši potrebo vodnjaka. Deželni odbor določil je lani o principu 200 gld. naročil je pa županstvu, da naj dotični proračun in načrt v pregled pošlje. Županstvo je to storilo, imelo do 20 gld., stroškov in čakalo je zmirom ugodnega poročila in dovoljenih 200 gld. A deželni odbor, rekše, g. dr. Schrey in comp. so drugo ukrenili. Za to, kar so lani dovolili — jim nij več mar, premislili so se in menijo, da je bolje dati teh 200 gld. slovenskih za kak ponemčevalni zavod, kakor pa črnomeljskej občini. Pa saj je tudi res! Kaj neki potrebuje slovenski Črnomelj in njegovi slovenski meščani dobre, zdrave vode? Za nje je še ta mlaka, katero zdaj pijó, predobra.

Hvala vam lepa, nemški gospodje! Vi, kateri zmirom kričite, da le vi jedini skrbite za blagor ljudstva in dežele, in ste na to vzeli patent, — vi, kateri toliko vpijete čez slabo gospodarstvo prejšnje narodne večine, vi, kateri vsakemu „privandranemu“ Nemci z našimi novci usta mašite, — le tako naprej in kmalu bodele videli vaš sad zoreti. — Mirne, poštene slovenske meščane in narodne uradnike zna g. dr. Schrey denuncirati, kakor je storil to leta 1878 pri verifikaciji volitve črnomeljske, to razume, ali da bi tam pomagal, kjer je v istini potreba, tega ne zna.

Meščani naši nadejali so se, češ, zdaj, ko imamo 200 gld. deželne podpore, pridenemo še mi nekoliko in imeli bomo zdravo vodo; vsaj nam tako uže vsak tujec in uradnik dovolj čez njo zabavlja. — Pridite zdaj k nam, vi g. dr. Schrey in drugi, in slišali bodele celo od svojih pristašev take ljubeznjivosti, da vam bodejo še leto dan po ušesih zvonele. Zdaj nam ne ostane drugzega, kakor lepo „filtriraparát“ v roke, in filtriraj, kolikor zamoreš, če hočeš vsaj čedno vodo, zdravo tako ne, piti.

Tedaj ne le, da so nam gospodje iz deželnega odbora obljubljeno in dovoljeno podporo odrekli, napravili so nam nepotrebne stroške, in denar bi naša revna občina za druge stvari potrebovala. Es geht nichts über die Consequenz! Torej gospodje dr. Schrey & Comp. še jedenkrat hvala vam lepa in izrekamo željo, da bi vam tudi bilo kedaj dovoljeno, piti in radovati se nad našo „hochquellen“ vodo.

pisati gospodični pisma „izza peči“. Vem, kaj je pristojno, in zato ne pišem gospodični, ampak g. uredniku pišem, čeravno ne vem, ali bo prišlo pismo njemu v roke ali njegovemu nasledniku, ker letos „škarje brusijo“ uredniki našega dnevnika.

Drugo je vprašanje, bodo li dosta prostora imeli pod črto letos za navadne delavce, kakor so: dr. Ahasverus, Ahasverus Nr. 2, Nivalis, Nis-Vodoran, Liberius, Lepidus, Jarpolk, Leon, Spectabilis itd., ali nas bo g. Málovrh s Turgenjevim Faustom vrgel iz mirnega fakičnega poseda.

Naj uže bo, kakor hoče, če nas tudi spodrinejo izpod črte in nam zmotijo mirno posed do novega leta, se bomo tolažili, kakor se bomo vedeli in znali, tožit pa ne bomo šli nikogar k c. kr. okrajnej sodnji v Kamnik, ker bi vtegnili s takim početjem izazvati Wasserjevo presvetlost, ter jo zapeljati, da bi

S Krasa na sv. Urše dan. [Izv. dop.] V četrtek, dne 13. oktobra, je zborovalo učiteljsko društvo za sežansko-komenski okraj v Nabrežini.

Zborovanje se je pričelo ob 10. uri zjutraj po kratkem nagovoru g. predsednika Antona Lebana, nadučitelja v Komnu.

Potem, ko je gospodična učiteljica Štrukelj prečitala zapisnik bivšega zborovanja dne 28. julija t. l. v Sežani, se je zapisnik verificiral. —

Govoril je na to g. učitelj Koršič: „o disciplini in snažnosti v narodnej šoli.“ — Njegovi predlogi so bili sprejeti. —

Potem je referiral g. predsednik A. Leban: „o važnosti šolskih izletov“. Tudi tukaj so se stavljeni predlogi sprejeli. —

Pri točki: „posamezni predlogi“ se je določil Tomaj za kraj prihodnjega zborovanja, ki bode dne 6. maja bodoče spomladi.

Ob jednom so se določili štirje dopisniki, ki bi poročali o delovanju učiteljskega društva in sicer za „Šolo“, „Slov. Narod“, „Sočo“ in „Edinost“. — Hitro popoldne je g. predsednik zaključil sejo, spodbujajoč navzočne k jedinstvi, slogi, marljivosti in delovanju na ledini našega šolstva v prosep milega naroda našega.

Bil je potem skupni obed v gostilni gosp. Tanceta. Tam smo bili vsi dobrega humorja; glasile so se lepe narodne pesni, a poleg tega so švigale napitnica za napitnico. Tudi se je mej prestankom igralo na glasovir.

Okolo 3. ure smo si ogledali glasoviti nabrežinski kamnolom, iz katerega naš čislani ranj. Jurčič dobi nagrobnik spomenik.

Končno smo se razšli v veselej nadi, da se v spomladi zopet vidimo v središči glasovitega Krasa, v Tomaji.

Domače stvari.

— (Josip Jurčičev nagrobni spomenik) je uže postavljen ter napravlja najboljši utise. Izdelan je, kakor znano, v starogrškem slogu po načrtu pariškega arhitekta Leblancheja. Nagrobni napis se glasi:

Josip Jurčič,

rojen na Muljavi blizu Krke, 4. marca 1844, umrl v Ljubljani 3. maja 1881. leta.

Svojemu pisatelju in prvoboritlju postavil hvaležni narod slovenski.

Tvrd bodi, neizprôsen, mož jeklén,
Kadár brani je česti in pravde
Naródu in jeziku svojemu.

Tugomer, V., 8.

novi okrožnico poslala sodnijam povodom naše tožbe zaradi motenja mirnega fakičnega poreda.

Zdaj mi je pe dogorelo v peči in ogenj je ugasnil, ker sem zanemaril polagati drva požrešnemu „molu“ . Vsa poezija je proč, z odo bom podkuril jutri peč na novo, denes naj ostane, kakor je, ker je pismo moje itak pri konci in vam nemam nič več povedati.

Pač; nekaj bi vam še rad povedal: Novi nadbiskup v Sarajevu, presvitli g. dr. Stadler si je pustil brke rasti, in ne čudite se, če bo moral tudi gosp. dr. Ant. Jeglič kot njegov kanonik prositi brijača, da mu pusti možki kinč pod nosom. Narodovim šegam morajo se koncesije delati, a v Bosni in Hercegovini bi se smijali vsacemu, kdor bi se jim prikazal brez brk, obrit pod nosom!

Vaš

Spectabilis.

— (Gospod deželni glavar grof Thurn) podal se je včeraj na Slap k preskušnji tamošnje vino- in sadjerejske šole.

— (Ponižno vprašanje o Vodnikovem spomeniku.) Leta 1865. ali kedaj uže sprožila se je mej Slovenci krasna misel, da naj se postavi slovenskemu pesniku Valentinu Vodniku v Ljubljani javen spomenik. Nabiralo se je, ter se v istini nabralo do 4000 gld. Od tedaj pa se je na ubozega Valentina Vodnika popolnem pozabilo in zdaj dohajajo nam čestokrat iz dežele vprašanja, kje je nabrani denar, kako se je naložil, koliko da je uže narastlo obrestij itd? Mi si štejemo v svojo dolžnost ta vprašanja objaviti, ter želimo, da bi dotični gospodje, ki so v tej zadevi informirani, z računi in razjasnili v javnost stopili. Morda bi bilo času primerno, da se nabiranja za ta spomenik zopet prično in da kak komitej celo stvar v roke vzame.

— (Pasji kontumac.) O tej stvari se nam zopet piše: „Včeraj okolo 11. ure popoldne sva se vračala s prijateljem iz sodnije proti domu. V gosposkih ulicah steknila sva pri belem dnevu nič menj kot tri cele pse, ki so prosto in z nezavezanim gobcem okrog letali. Ravno pod stanovanjem g. primarija dr. Fuxa srečal pa je naji še četrti pes, umazano-rujave barve, s pobešenim repom in temnim pogledom. V strahu sva bila za svoje meso, ker v tem eksemplaru se je brez dvojbe uže kuhala steklina. Ali zver je samo zarenčala, potem pa sprehajala se naprej po gosposkej ulici. Gospod urednik! zdaj pa pomislite, če bi bila midva s prijateljem to zver srečala kake tri dni pozneje, ko se je v zverjadi stetlina uže popolno razlila! O konsekvencah nečem govoriti.“ Glede na to pisanje obračamo se zopet in zopet do slavnega magistrata, da naj pazi na to, da se njegove zapovedi kolikor mogoče strogo izpolnujejo. V tem oziru opravičevati se mora največja strogost! Bolj ko so strogi magistrata organi, bolj jim bode tudi občinstvo hvaležno.

— (Za sekundarija v tukajšnji bolnici) je imenovan g. dr. A. Klemenčič, doma iz Ščavnice na slovenskem Štajarji. Sekundarij g. dr. Gregorič je prestopil od medicinskega na porodiški oddelek.

— (Staro blaznično poslopje) v bolnici je popolnem predelano in popravljeno ter so v njem zdaj spet spravljene blazni, ki so doslej bili v podružnici prisilne delavnice. Izpraznjeni prostori v delavnici pa se bodo spet kmalu s prisiljenci napolnili, katerih je uže mnogo naznanjenih. Potem bode spet kacic 230 do 240 moških prisiljencev v tem zavodu.

— (V Slapsko šolo) so po sklepu deželnega odbora sprejeti z deželnimi ustanovami: Potočnik Janez iz Zagorice, Živec Andrej iz Mavč, Pezdirec Ivan iz Drašič, Teraninus Fr. iz Hotiča in Štukelj Peter iz Semiča.

— (Prijateljem cerkvene glasbe naznanjamo, da je ravnokar izšlo v Blaznikovej tiskarni: „26 Tantum ergo ad IV voces inae-buales, composnit & collegit P. Angelicus Hribar.“ Vsi napevi so zloženi v lahkem in cerkvenem slogu. Cena je 70 kr., po pošti 2 kr. več. Dobivajo se v Blaznikovej tiskarni. Čisti dohodek je namenjen študentske kuhinji. Mi prav gorko priporočamo to v resnici mojstersko delo našega izvrstnega in neumornega skladatelja.

— (Tepeži.) Pretečeno nedeljo so se fantje v Spodnji Šiški v gostilnici pri plesu z

vojaki sprli in stepli. Neki vojak od godbe 26. pešpolka bil je na glavi tako težko ranjen, da je malo upanja, da bi okreval. Vsled tega je župan v Spodnji Šiški prepovedal po vseh gostilnicah godbo in ples. — Zadnji ponedeljek zjutraj ob 4. uri pa so se v Gornji Šiški fantje z noži mej seboj stepli. Jeden je jako težko ranjen, štirje pa so dobili lažje rane.

Narodno-gospodarske stvari.

O prvej dolenski kmetijski razstavi v Novem mestu

poroča Ant. Drganec, tajnik kmet. podružnice. V vedi in umetnosti nam je rešenje.

(Dalje.)

Razstavniki odbor.

Načelnik:

Ant. Ogulin, namestnik in načelnik kmetijske podružnice v Novem mestu.

Udje:

Za kmetijsko podružnico novomeško:

Fran Pintar, posestnik; Florijan Skabrue, posestnik; Anton Drganec, tajnik.

Za kmetijsko podružnico krško:

Janez Knavs, vikar iz Krškega; Fran Gregorič, posestnik v Krškem.

Za kmetijsko podružnico v Metliki:

Fran Kastelec, starejši in Fran Kastelec, mlajši, oba kupeca v Novem mestu.

Sodnija zastran razpisanih daril.

Načelnik:

Rihard Dolenc, vodja deželne sadjerejske in vinorejske šole na Slapu.

Udje:

M. Fahrner, oskrbnik raške graščine; Fran Gregorič; Fran Kastelec, mlajši; Fran Kastelec, starejši; Osvald Schwarzer.

Razklad I.

Vino:

Baron Gagern (graščina Mokrice): navadno vino 1875, črno vino 1879, Zelenika 1879, Izabela 1880. — Martin vitez Hočevar, posestnik v Krškem: belo vino 1872, 1877, 1879. — Viljem Pfeifer, posestnik v Krškem, deželni in državni poslanec: belo vino 1868, 1875, 1876, 1879, dve vrsti. — Ivan Pfeifer, posestnik v Krškem: črno vino 1879. — Ivan Knavs, vikar v Krškem: belo vino 1875, 1879, črno vino 1880. — Josip Wester, oskrbnik radelske graščine: belo vino 1879. — J. Lenk iz raške graščine: belo vino 1878, 1879, črno vino 1880. — Fran Gustin, kupec v Metliki: belo vino 1875, 1877. — Fran vitez Langer iz graščine Breitenau: tri vrste belega vina. — Ervin grof Auersperg: belo vino 1877—1880, črno vino 1879. — Ant. grof Barbo: vino iz suhih jagod 1875, 1879, belo vino 1879, črno vino 1879. — Dr. Josip Supan, odvetnik v Ljubljani: črno vino 1879. — Fran baron Wambold iz graščine hmelnjske: belo vino dve vrsti 1877, 1878, 1879, tri vrste 1880, črno vino 1878, 1879. — Fran Pintar, posestnik v Novem mestu: dve vrsti belega vina 1879, dve vrsti črnega vina 1879. — Deželna vinorejska šola na Slapu: Rizling 1877, 1879, Rulandec 1880, Burgunder 1880. — Fran Gregorič, posestnik v Krškem: dve vrsti belega vina 1879. — Ana Zelenec, posestnica v Bršlinu: belo vino 1879.

(Dalje prih.)

Dunajska borza 27. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76	gld.	30	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	"	25	"
Zlata renta	93	"	30	"
1860 drž. posojilo	132	"	75	"
Akcije narodne banke	825	"	—	"
Kreditne akcije	365	"	50	"
Londoa	118	"	50	"
Napol.	9	"	38 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	6	"
Državne ma ke	58	"	—	"

Prežalostnega srca naznanjamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naš iskreno ljubljani sin, brat in svak

Anton Potočin,

denes po noči po kratkem in mučnem trpljenju ter previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 29. letu dóbe svoje zatisnil oči.

Pogreb dražega pokojnega bo v petek, 28. oktobra, ob devetih dopoludne na občinskem mirodvoru v Loki pri Zidanem mostu, kjer se bodo tudi brale sv. maše za dušnice.

Št. Peter pri Zidanem mostu, dne 26. oktobra 1881.

Marija Potočin, roj. Košmelj. Vincencij Potočin. Marija Ghon. Josipina Srebre. Ana Slane. Beti Potočin. Dr. Gvido Srebre. Dr. Karel Slane. (610)

Št. 910.

(611)

Učiteljska služba.

Na dvorazrednej ljudski šoli v Čateši je II. učiteljsko mesto s 400 gld. letne plače izpraznjeno. Prošnje naj uže nastavljeni po uradni poti vložé do **15. novembra t. l.**

Če bi manjkalo izprašanih sposobnih kompetentov, se tudi lahko nastavijo prosilci, oziroma prosilke z zrelostnega izpita spričevali.

C. kr. okrajni šolski svet na Krškem,

dne 24. oktobra 1881.

Prvosednik: Grill.

LEOPOLD BARTOLI,

vrtár in prodajalec cvetlic, na Marije Terezije cesti št. 1,

priporoča (609—1)

nagrobne vence iz frišnih ovetlic po nizkej ceni.

Tužica

24. oktobra:

Pri Stonu: Reiser iz Eisenkapla — Jakob z Dunaja. — Schmidt iz Edinburga. Ružička iz Jasenaka. — Kotarba iz Svatinika. — Faber iz Kočevja. — Kulka z Dunaja. — Kofler iz Osjeka. — Pri Malči: Stern, Gluck, dr. Kirchnerhammer z Dunaja.

V soboto dne 29. oktobra 1881

se odpre svetnoslavna

Kreutzbergova

MENAŽERIJA

na Kolizejskem trgu.

Vsak dan ob 3. in 5. uri:

Predstave Kreutzberga ml. v centr. kletki.

(Afrikanška zverjád: Levi, risi, dva jagvarja, dve hijeni in mnogo družih.)

(607—2)

Natanóneje povedó plakati.

Plzensko pivo.

Jemljemo si čast s tem javljati, da se bode naše pivo za točenje s 1. novembrom t. l. jelo rarpošiljati in je bode mo za naprej

à gld. 12.— pr. hektoliter netto kasa, s kolodvora plzenskega, prazne sode franko Plzen retour — ali

à gld. 17.30 pr. hektoliter netto kasa, iz naše zaloge: Gospod F. Schemlwy, Gradec, Annengasse 35, prazne sode franko Gradec retour notirali.

Pridevajoč, da je ta produkt zelo izvrstne kvalitete, se nadejamo obilih naročil in se zaznamujemo

s spoštovanjem

Meščanski pivovár v Plznu,

ustanovljen 1842.

(608—1)

(Ponatis se ne honorira.)

Izdatelj in odgovorni urednik Makso Armič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Dve hiši

se dasta v najem ali pa se prodasta na Rakeku. Prva hiša v vasi ima 6 sob in jeden hram, velik hlev, dva vrta; druga stoji na Tršnem plazu, ima štiri sobe, kuhinjo s ščedilnim ognjiščem, dve kleti, kovačnico in prostoren hlev. Kriti sta obe opeko. Kupeca se bode čakalo 8 let za denar.

Anton Udovč

(602—2)

na Rakeku.

Marijinceljske kapljice za želodec,

nepresežno izvrstno zdravilo zoper vse bolezni v želodci

in nepresežno zoper nelast do jedi, slabi želodec, smrdečo sapo, napihnenje kisle podiranje, ščipanje, katar v želodci, zgago, da se ne nareja pesek in pšeno in slez, zoper zlatenico, gnjus in bljuvanje, da glava ne boli (če izvira bolečina iz želodca), zoper kró v želodci, preobloženje želodca z jedjo ali pijačo, črve, oper bolezni na vranici, jetrah in zoper zlato žilo.

Glavna zaloga:

Lekar C. Brady, Krensier, Moravsko. Jedna sklenica z navodilom, kako se rabi, stane 35 kr.

Prave ima samo: V Ljubljani: lekarna Gabriel Pičcolli, na dunajski cesti; lekarna Josip Svoboda, na Preširnovem trgu. V Novem mestu: lekarna Dom. Rizzoli; lekarna Jos. Bergmann. V Postojni: Anton Leban. V Gorici: lekarna A. de Gironcoli. V Ajdovščini: lekarna Mich. Guglielmo. Celje: lekar J. Kupferschmid; Kranj: lekar Drag. Šavnik; Kamnik: lekar Josip Močnik.

Svaritev! Ker se v zadnjem času naš izdelek posnemlje in ponareja, zato prosimo, naj se kupuje samo v zgoraj navedenih zalogah in pazi naj se osobito na ta znamenja: Prave Marijinceljske kapljice za želodec morajo imeti v sklenico vtisnene besede: Echte Maria-zeller Magentropfen — Brady & Dostal — Apotheker, sklenica mora biti zapečatená z našim originalnim pečatom, na navodilu za rabo in na zavitku, na katerem je podoba Marijinceljske matere božje, mora biti poleg te podobe utisneno sodnijsko spravljeno varstveno znamenje in zavoj mora biti zapečaten z našim varstvenim znamenjem. Izdelki podobnega ali istega imena, ki nájajo teh znakov istinitosti, naj se zavržejo kot ponarejeni in prosimo, naj se nam taki slučajji takoj naznajo, da bodo sodnijski kaznovani izdelovalci in prodajalci. (487—9)